

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní Mgr. Jarmilou Úředníčkovou v právní věci

žalobce: **R. W.**
zastoupen Mgr. Marianem Babicem, advokátem
sídlem 746 01 Opava, Nákladní 3002/2

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem 225 08 Praha 5, Křížova 25

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 21. 1. 2020, o invalidní důchod

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou podanou v zákonné lhůtě domáhal zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí žalované, jímž byly zamítnuty námitky žalobce proti rozhodnutí ČSSZ ze dne 25. 10. 2019 č. j. X, kterým byla zamítnuta žádost žalobce o invalidní důchod. Rozhodnutí správního orgánu I. stupně bylo potvrzeno. Žalobce nesouhlasil s posouzením míry poklesu pracovní schopnosti. Uvedl, že absolvoval 21. 11. 2018 lékařský zákrok – proximální karpektomii levého zápěstí, a to z důvodu avaskulární nekrózy poloměsíčité kosti. Po prodělané operaci trpí bolestivostí a omezenou hybností levého zápěstí. Tyto potíže se nepodařilo zlepšit ani opakovanými rehabilitacemi. Jestliže žalovaná posoudila postižení zdravotního stavu dle kapitoly XV., oddílu 2, položce 4a přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., s mírou poklesu pracovní schopnosti ve výši 10 %, která byla z důvodu jeho dělnické profese navýšena podle § 3 odst. 2 vyhlášky o dalších 10 %, jedná se o posouzení nesprávné. Žalobce vyslovil přesvědčení o tom, že při posuzování invalidity nelze pouze mechanicky aplikovat citovanou vyhlášku, ale je nutno hodnotit zdravotní stav posuzovaného, jakož i jeho reálné uplatnění na trhu práce. Posouzení míry poklesu jeho pracovní schopnosti zjevně neodpovídá závažnosti jeho zdravotního stavu a dopadu na pracovní schopnost. I v lékařské zprávě ze dne 28. 1. 2019 ošetřující lékař konstatuje, že omezení do pracovního procesu je značné, levé zápěstí nelze přetěžovat břemeny a vystavovat otřesům. V lékařské zprávě je současně konstatováno, že je zde „jistě nárok na částečný invalidní důchod“. Žalobce namítal, že stávající zdravotní stav mu zcela neumožňuje vykonávat dosavadní profesi dělníka a s ohledem na jeho kvalifikaci nelze očekávat, že by byl schopen vykonávat jinou práci. Pakliže i přes uvedené skutečnosti žalovaná rozhodla tak, že nemá nárok na invalidní důchod, jedná se o rozhodnutí, které sice formálně může být správné, ovšem po materiální stránce nenaplnňuje účel zákona č. 155/1995 Sb. a je v rozporu s jeho ústavním právem na přiměřené hmotné zabezpečení při nezpůsobilosti k práci, jak vyplývá z čl. 30 odst. 1 Listiny.
2. Žalovaná v písemném vyjádření navrhla přezkoumání zdravotního stavu žalobce posudkovou komisí MPSV ČR.
3. U jednání účastníci setrvali na svých stanoviscích k věci.
4. Ze správních spisů bylo zjištěno, že rozhodnutím ČSSZ ze dne 25. 10. 2019 č. j. R-25.10.2019-421/770 504 2741 byla zamítnuta žádost žalobce o invalidní důchod. Podkladem rozhodnutí byl posudek Okresní správy sociálního zabezpečení v Bruntále ze dne 15. 10. 2019, podle něhož žalobce není invalidní, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu jeho pracovní schopnost poklesla pouze o 20 %. Posuzující lékařka dospěla k závěru, že hlavní příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce je omezení hybnosti levého zápěstí pro avaskulární nekrózu, řešeno dne 21. 11. 2018 proximální karpektomií s efektem, s pokračující rehabilitací, při které lze očekávat další zlepšení hybnosti. Jde o zdravotní postižení uvedené v kapitole XV., oddíl b, položce 4a, přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti 10 %. Vzhledem k jeho vlivu na schopnost využívat dosažené vzdělání, zkušenosti a znalosti, na schopnost pokračovat v předchozí výdělečné činnosti nebo na schopnosti rekvalifikace, přistoupila posuzující lékařka k navýšení této hodnoty o 10 % podle § 3 odst. 2 citované vyhlášky a celkovou míru poklesu pracovní schopnosti stanovila ve výši 20 %.
5. Proti označenému rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 25. 10. 2019 podal žalobce námitky, o nichž žalovaná rozhodla žalobou napadeným rozhodnutím ze

dne 21. 1. 2020, přičemž námitky zamítla a uvedené rozhodnutí ČSSZ ze dne 25. 10. 2019 potvrdila. Žalovaná vycházela z posudku o invaliditě vypracovaného lékařem České správy sociálního zabezpečení ze dne 31. 12. 2019, v jehož posudkovém závěru se uvádí, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce je stav po proximální karpektomii levého zápěstí pro avaskulární nekrózu poloměsíčité kosti v listopadu 2018, s přetrvávajícím omezením hybnosti levého zápěstí. Jde o zdravotní postižení uvedené v kapitole XV., oddíl b, položce 4a, přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě, pro které byla stanovena míra poklesu pracovní schopnosti ve výši 10 % a vzhledem k vlivu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost využívat dosažené vzdělání, zkušenosti a znalosti, na schopnost pokračovat v předchozí výdělečné činnosti nebo na schopnost rekvalifikace (s přihlédnutím k dělnické profesi) byla tato hodnota podle § 3 odst. 2 citované vyhlášky zvýšena o 10 procentních bodů na celkových 20 %. Posuzující lékař dospěl k závěru, že zdravotní postižení není takového stupně závažnosti a rozsahu, aby odůvodňovalo hodnocení dle položky 4b oddílu B kapitoly XV. přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., neboť se nejedná o ztuhnutí zápěstí. Žalobce je schopen pracovního zařazení s vyloučením nadměrně těžké fyzické práce. Je schopen rekvalifikace.

6. Z posudku Posudkové komise MPSV ČR v Ostravě ze dne 2. 12. 2020, který si zdejší soud vyžádal v tomto řízení, bylo zjištěno, že k datu vydání napadeného rozhodnutí žalobce nebyl invalidní podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce byl stav po operačním řešení aseptické nekrózy kůstky v levém zápěstí s výsledným omezením hybnosti snížením zatížitelnosti. Zdravotní postižení odpovídá položce 4a oddílu B, kapitoly XV. přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. Vzhledem k omezení hybnosti a snížení zatížitelnosti zápěstí na nedominantní končetině byla stanovena míra poklesu pracovní schopnosti 10 %, kterou posudková komise zvýšila o 10 % na celkových 20 % s přihlédnutím k tomu, že žalobce nemůže vykonávat fyzicky náročné činnosti, které dříve vykonával. Rekvalifikace v rozsahu dělnických profesí je schopen s výše uvedenými omezeními. Úplné ztuhnutí zápěstního kloubu by bylo dle uvedené vyhlášky hodnoceno 10 – 20% poklesu výdělečné činnosti, podmínkám nároku na invaliditu I. stupně by stav ani tak neodpovídal. Žalobce k datu vydání napadeného rozhodnutí nebyl schopen fyzicky náročné práce, s otřesy, v riziku vibrací, s větší zátěží levé horní končetiny. Byl schopen práce s výše uvedeným omezením, např. obsluha strojních zařízení tlačítkovým systémem, dohled u pásu, skladová evidence, hlídač, vrátný apod. Byl schopen rekvalifikace zaučením. K vyjádření traumatologa v dokumentaci, že je „jistě nárok na částečný invalidní důchod“, posudková komise uvedla, že tento názor akceptovat nelze, neboť ošetřující odborný lékař nemá odpovídající znalosti nutné pro posuzování invalidity. Posudek obsahuje výčet podkladové dokumentace, z níž posudková komise vycházela, diagnostický souhrn a zjištění ze stěžejních lékařských nálezů. Posudková komise zasedala ve složení MUDr. M. K. – předsedkyně komise, dalším lékařem byl MUDr. R. Š. s odborností ortopedie.
7. K posudku posudkové komise MPSV ČR v Ostravě žalobce uvedl, že po formální stránce k němu nemá výhrady, ovšem posudek nezohledňuje materiální stránku věci. Jeho zdravotní stav je takový, že nepředpokládá, že by mohl najít vhodné zaměstnání. Zdravotní stav mu výrazně znesnadňuje možnost se zaměstnat. Nenese na tom žádnou vinu. Po materiální stránce jsou závěry posudkové komise v rozporu s jeho právem na hmotné zabezpečení, tak jak mu zajišťuje Ústava a Listina základních práv a svobod. Po materiální stránce závěry posudkové komise nenaplnují účel zákona o důchodovém

pojištění. Jeho situaci stran nalezení vhodného zaměstnání výrazně ztěžuje nejenom jeho zdravotní stav, ale také probíhající pandemie, která celou situaci ještě výrazněji zhoršuje.

8. Krajský soud konstatuje, že stěžejní otázkou bylo posouzení zdravotního stavu žalobce. Soud byl proto povinen vyžádat si odborný lékařský nález. V soudním řízení ve věcech důchodového pojištění posuzuje zdravotní stav ve vztahu k určení invalidity a jejího stupně Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR prostřednictvím svých posudkových komisí, jak plyne z ust. § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů. Tato komise je oprávněna nejen k celkovému posouzení zdravotního stavu a zachované pracovní schopnosti žalobkyně, ale také k posouzení schopnosti soustavné výdělečné činnosti a k zaujetí posudkového závěru o invalidě, jejím vzniku, trvání a zániku. Posudkové řízení je specifickou formou správní činnosti spočívající v posouzení zdravotního stavu občana a některých důsledků z něj vyplývajících pro oblast sociálního zabezpečení a důchodového pojištění. Jde o postup posudkového orgánu, jehož hlavním obsahem je posudková činnost, která předpokládá vedle odborných lékařských znalostí též znalosti z oboru posudkového lékařství. Posudek, který splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí. Posudkový závěr by měl být náležitě zdůvodněn, aby byl přesvědčivý i pro soud, který nemá, a ani nemůže mít, odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení invalidity závisí především (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 6 Ads 23/2018 – 37).
9. Krajský soud dále považuje za nutné zdůraznit, že posudkové lékařství je specializované medicínské odvětví a podřazení zjištěného postižení zdravotního stavu pod příslušnou položku vyhlášky pro posuzování invalidity může provést pouze odborník z této oblasti. Jeho činnost nemůže nahradit soud, ale ani lékař s jinou specializací, který nemá odborné předpoklady pro hodnocení zdravotního stavu podle vyhlášky o posuzování invalidity. Je rovněž třeba zmínit, že pokles pracovní schopnosti se posuzuje vzhledem k profesi (viz rozsudek NSS č. j. 5 Ads 37/2003 – 92).
10. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu se považuje takové zdravotní postižení, které má nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Procentní míru poklesu pracovní schopnosti tedy komise vyhodnotí podle charakteru zdravotního postižení na základě vyhlášky o posuzování invalidity, přičemž zdravotní postižení podřadí podle jeho druhu a intenzity pod příslušnou kapitolu, oddíl a položku přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, a současně odůvodní stanovenou míru poklesu pracovní schopnosti v rámci zde stanoveného rozpětí, včetně případného navýšení podle § 3 této vyhlášky.
11. Jak bylo uvedeno výše, správní soud sám zdravotní stav žadatele o invalidní důchod nepřezkoumává, ověřuje pouze to, zda posudek příslušné posudkové komise je úplný a přesvědčivý (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 4 Ads 13/2003 – 54), případně zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena.
12. Krajský soud při hodnocení posudku PK MPSV ČR v Ostravě dospěl k závěru, že je úplný a přesvědčivý. Posudková komise vysvětlila, jaké zdravotní postižení je rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce, včetně jeho hodnocení v rámci kategorizace dle přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Současně

vysvětlila, jak bylo při posuzování invalidity žalobce zohledněno jeho profesní zařazení. Posudek za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti označuje stav po operačním řešení aseptické nekrózy kůstky v levém zápěstí s výsledným omezením hybnosti a snížením zatížitelnosti. Procentní míru poklesu pracovní schopnosti stanovila posudková komise dle kapitoly XV., oddíl b, položce 4a, přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. vzhledem k omezení hybnosti a snížením zatížitelnosti zápěstí na nedominantní končetině 10 % poklesu pracovní schopnosti, kterou zvýšila o 10 % na celkových 20 % s přihlédnutím k tomu, že žalobce nemůže vykonávat fyzicky náročné činnosti, které dříve vykonával. Rekvalifikace v rozsahu dělnických profesí je žalobce schopen s výše uvedenými omezeními. K datu vydání napadeného rozhodnutí žalobce nebyl invalidní. Krajský soud vzhledem k úplnosti a přesvědčivosti z něho vycházel. Soud současně zastává názor, že skutkový stav byl v dané věci zjištěn natolik, že nebylo nutné provádět další dokazování. Soud uzavírá, že při přezkoumání rozhodnutí soud vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). V případě zhoršení zdravotního stavu může žalobce podat nový návrh u České správy sociálního zabezpečení na změnu výše invalidního důchodu, přičemž na tento následný vývoj jeho zdravotního stavu pak bude reagováno novým posudkovým zhodnocením.

13. Soud pro úplnost uvádí, že institut invalidního důchodu slouží k zabezpečení občanů, kteří ztratili způsobilost pracovat z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, nebo jejichž způsobilost k práci byla v důsledku této skutečnosti výrazně snížena. Jinými slovy, nejedná se o nástroj k řešení hmotné nouze občanů.
14. Podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %. Vzhledem k tomu, že u žalobce v takovém rozsahu pokles pracovní schopnosti prokázán nebyl, není možno žalobce považovat za invalidního i přes zjištěný dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav.
15. Soud na základě shora uvedeného žalobu jako nedůvodnou ve smyslu § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl. Soud při přezkoumání napadeného rozhodnutí respektoval ust. § 75 odst. 1 a 2 s. ř. s., vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu a rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů.
16. O nákladech řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobce ve věci úspěch neměl a žalovaná ze zákona nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě do dvou týdnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Brno, Moravské náměstí č. 6. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ostrava 2. 2. 2021

Mgr. Jarmila Úředníčková
samosoudkyně